

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/491/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613208833
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oto Jurčo
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7613208833.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ota Jurča a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Anny Slovinskej v právnej veci žalobkyne G. V., bývajúcej vo X. I. Č.. XXX, proti žalovanému RAPID life životná poisťovňa, a. s., so sídlom na Garbiarskej č. 2 v Košiciach, zastúpenej JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom na ul. B. Němcovej č. 22 v Košiciach, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne Občianskeho združenia „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov“ so sídlom na Škultétyho č. 3 v Košiciach, zastúpeného JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou so sídlom na Škulétyho č. 3 v Košiciach, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi, č.k. 7C 164/2013-77 zo dňa 27.6.2013, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v 1., 2. a 5. výroku.

Žiadosť žalovaného o prerušenie konania z a m i e t a.

P r i p ú ť a vstup vedľajšieho účastníka do konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom na Alžbetinej č. 41 v Košiciach, sp.zn. 2C 138/2012 z 19.1.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 23.4.2013. Odložil vykonateľnosť tohto rozsudku až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a žalobu v časti o zaplatenie sumy 198,28 € zamietol. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a žalovaného zaviazal zaplatiť štátu na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 99,50 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok odôvodnil tým, že zo spisu Arbitrážneho súdu v Košiciach sp.zn. 2C 1380/2012 zistil, že žalovaný sa dožadoval zaplatenia sumy 198,28 € s odkazom na ustanovenie časti XVII ods. 7 a 8 Všeobecných poisťných podmienok z titulu nákladov poisťovne vynaložených na uzavretie poistenia. Súčasťou návrhu bola poisťná zmluva a výňatok zo Všeobecných poisťných podmienok a oznámenie žalovaného adresované žalobkyňou o zániku poistenia. Tento rozsudok bol žalobkyňi spolu s návrhom doručený dňa 15.4.2013 a nadobudol právoplatnosť 23.4.2015. Z ďalšieho dokazovania zistil, že žalovaný pod predchádzajúcim obchodným menom Prvá česko-slovenská poisťovňa Rapid a.s. a žalobkyňa uzavreli dňa 30.1.2008 poisťnú zmluvu, ktorej súčasťou sú VPP, prevzatie ktorých žalobkyňa podpísala 30.1.2008. Súčasťou VPP je i osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 k predmetnej poisťnej zmluve, na základe ktorého účastníci spoločne a každý zároveň samostatne vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle článku XV týchto VPP a zároveň prehlásili, že toto ustanovenie

chápu ako rozhodcovskú doložku. Rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi konania dojednaná ako rozhodcovská doložka v rámci poisťnej zmluvy. Súd skúmal, či rozhodcovská doložka napriek podpisu oboch zmluvných strán bola medzi stranami dojednaná jednotlivo. V článku XV VPP sa účastníci konania nedohodli na osobe rozhodcu, nedohodli sa ani na postupe jeho dodatočného ustanovenia v zmysle § 8 ods. 1 cit. zák. 244/2002 Z.z. a tiež sa nedohodli na tom, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému, t.j. konkrétnemu vymedzenému Stálemu rozhodcovskému súdu. Citované ustanovenie tak hodnotí súd ako neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle § 37 OZ neplatný a zároveň ako právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom 244/2002 Z.z., pokiaľ sa týka ustanovenia § 8 ods. 1 a § 12 ods. 6 uvedeného zákona. Je teda absolútne neplatný aj podľa § 39 Obč. zákonníka. Na základe týchto skutočností považoval súd rozhodcovskú zmluvu (rozhodcovskú doložku) za neplatnú v zmysle § 40 ods. 1 písm. c/ zák. 244/2002 Z.z. Ďalej súd prvého stupňa vychádzal z toho, že z rozhodcovského rozsudku nevyplýva, či rozhodca predmet sporu posudzoval alebo neposudzoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, či ustanovenie Všeobecných poisťných podmienok bolo individuálne dojednané a z poisťnej zmluvy nevyplýva, že by o predmete rozhodcovského konania žalobca žalovaného poučoval. Súd preto skonštatoval i existenciu dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ust. § 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z.z. Keďže žalovaný namietal aj svoju poplatkovú povinnosť, súd prvého stupňa poukázal na to, že pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 4 ods. 2 zák. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, podľa ktorej je žalobca ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu oslobodený od platenia súdnych poplatkov a v tomto prípade žalobkyňa je jednoznačne spotrebiteľom domáhajúcim sa ochrany svojho práva, preto je oslobodená od súdnych poplatkov a povinnosť zaplatiť súdny poplatok má podľa § 2 ods. 2 uvedeného zákona podľa položky 1 písm. b/ sadzovníka súdnych poplatkov žalovaný. Nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 198,28 € ako finančného zadosťučinenia s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. 250/2007 Z.z. súd zamietol, pretože žalobkyňa sa tohto nároku domáha predčasne. Z citovaného zákonného ustanovenia, jeho poslednej vety, jasne vyplýva, že osoba, ktorá si na súde úspešne uplatní porušenie práv alebo povinností ustanovených týmto zákonom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinností ustanovené týmto zákonom je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Z uvedeného jasne vyplýva, že žalobkyňa sa musí najprv úspešne domôcť svojho nároku o porušení práva, až tak následne sa môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov náhradu trov nepriznal, keďže žalobkyňa a vedľajší účastník, náhradu trov od žalovaného nepožadovali, aj keď mali v konaní plný úspech.

Po vyhlásení rozsudku 27.6.2013 zaslal žalobca vyjadrenie k vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ktoré došlo súdu prvého stupňa dňa 24.7.2013. Navrhol nepripustiť vstup vedľajšieho účastníka do konania. Vychádzal z toho, že chýba súhlas žalobcu ako účastníka konania, ktorého záujmy má v súdnom konaní spotrebiteľské združenie chrániť.

Po doručení prvostupňového rozsudku, v odvolacej lehote, podal žalovaný odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, ktorý žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Napadol však rozhodnutie len v 1., 2. a 5. výroku z dôvodu neobjasnenia skutkového stavu a následného nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnej aplikácie zákona č. 244/2002 Z.z. Namietal, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ust. § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, pretože vo výroku napadnutého rozhodnutia mal uviesť, že pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a/ a c/, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe. Ďalej namietal v odvolaní, že zo znenia rozhodcovskej doložky vyplýva, že bola predtým vysvetlená navrhovateľke, tretím nezávislým subjektom. Bola doložená podpisom oboch strán, a teda bola jednoznačne individuálne dojednaná, a preto ju treba považovať za platný úkon oboch strán. Uviedol, že odporca zastáva názor, že rozhodcovský súd vykonal prvotné konanie v skrátenej forme a so zohľadnením všetkých noriem aplikovateľných aj v rámci ochrany spotrebiteľa v spore, ktorý mohol využiť opravný prostriedok smerujúci k automatickému zrušeniu rozhodcovského rozsudku a vykonania riadneho konania pred rozhodcovským súdom za rovnakej účasti oboch účastníkov v spore. Ďalej poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR pod č. II. ÚS 499/2013 a na rozhodnutie II. ÚS 382/2012.

Dňa 23.10.2013 doručil návrh na prerušenie konania z dôvodu, že v konaní pred ústavným súdom sa zjavne rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto súdne konanie, a to v konaní pod sp.zn. II. ÚS 382/13.

Žalobkyňa ani vedľajší účastník sa k odvolaniu nevyjadrili.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1, 3 v spojení s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že neboli dôvody ani pre zmenu, ani pre zrušenie rozsudku v napadnutej časti, t.j. v 1., 2. a 5. výroku.

Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa ohľadom spôsobu dojednaní zmluvnej podmienky a rozhodcovskej doložky. Dojednanie ohľadom rozhodcovskej doložky vyplývajúcej z osobitných zmluvných dojednaní, v ktorých je uvedené, že poisťník a poisťovňa týmto vyjadrujú obidvaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, kde sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle článku V. týchto VPP, chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku vyznieva jednoznačne v neprospech žalobkyne, lebo toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohla. O platnú doložku by išlo v prípade, ak by bola individuálne dojednaná ako rozhodcovská doložka, keby mal spotrebiteľ-žalobkyňa, možnosť pochopiť celý význam a všetky dôsledky tohto dojednaní. Podľa názoru odvolacieho súdu táto doložka prakticky vylučuje všeobecný súd z prejednávania vecí, pretože z nej jednoznačne vyplýva, že všetky spory zo zmluvy môžu byť prejednané iba v rozhodcovskom konaní, pričom kreovanie rozhodcovského súdu má vo svojej moci výlučne dodávateľ, teda žalovaný. Týmto dojednaním bolo žalobkyňu ako spotrebiteľke odňaté právo zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože rozhodcovská doložka jej bráni uplatniť a domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde a núti ju podrobiť sa rozhodnutiu, ktorým by došlo k zneužitiu práv dodávateľa. Preto správne rozhodol súd prvého stupňa, keď zrušil rozhodcovský rozsudok.

V druhom výroku súd prvého stupňa uviedol, že odkladá vykonateľnosť rozhodnutia arbitrážneho súdu až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Má tým na mysli pokračovanie v konaní po zrušení rozhodcovského rozsudku.

Pokiaľ ide o piaty výrok, podľa ktorého bol žalovaný zaviazaný zaplatiť štátu na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 99,50 € za žalobkyňu, odvolací súd udáva, že skutočne je žalobkyňa oslobodená od súdnych poplatkov v zmysle ust. § 4 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb., preto je povinný vzhľadom na úspech žalobkyne v konaní súdny poplatok zaplatiť žalovaný podľa § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch, a to podľa položky 1 písm. b/ sadzobníka, ako správne rozhodol súd prvého stupňa. Keďže žalobkyňa bola v konaní úspešná a ani ona, ani vedľajší účastník v konaní náhradu trov neuplatnili, správne rozhodol súd prvého stupňa aj o trovách prvostupňového konania. Preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v 1., 2. a 5. výroku ako vecne správny.

Odvolací súd zamietol žiadosť žalovaného o prerušenie konania z dôvodu, že právny problém, a to rozhodnutie o platnosti alebo neplatnosti rozhodcovskej doložky spočívajúcej v založení právomoci rozhodcovského orgánu bol už predmetom mnohých konaní pred všeobecnými súdmi, ktoré jednoznačne dospeli k záveru, že ide o neplatnú rozhodcovskú doložku, preto nebol dôvod na prerušenie konania a vyčkание na rozhodnutie vedené pred ústavným súdom pod sp.zn. II. ÚS 382/2013, kde sa má riešiť porušenie základného práva žalovaného na súdnu ochranu, ktoré inicioval žalovaný.

Odvolací súd vzhľadom na námietku žalovaného vznesenú po vyhlásení prvostupňového rozsudku na nepripustenie občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa do konania rozhodol tak, že pripustil vstup vedľajšieho účastníka, pretože ide o združenie, ktorého cieľom je ochrana občana spotrebiteľa a zastupovanie spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní v záujme jeho ochrany pred nekalým podmienkami vytvorenými v spotrebiteľských vzťahoch. Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, ktorým je v tomto prípade zákon č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa. Preto nebol dôvod nepripustiť jeho vstup do konania.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, pretože odvolateľ v odvolacom konaní nemal úspech a žalobkyňa ani vedľajší účastník náhradu trov odvolacieho konania nežiadali prisúdiť.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.